

شرح دعای
کام و آرزو

دعای بیست و سه صحیفه سجادیه

دعای انسان ساز

ایستاد

شرح دعای مکارم الاخلاق

دعای بیستم صحیفه سجادیه
دعای انسان ساز

مؤلف:
آیت الله علی محمدی تاکندی
ویراستاران:
پرویز بنی اردلان، سید حسن محبوب نیا
طراح گرافیک و صفحه آرایی:

مرضیه حمیدی زاده
شابک: ۳-۴۴-۸۷۸۶-۶۰۰-۹۷۸
چاپ: نوبت اول - تابستان ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بهاء: ۱۷۰۰۰۰ ریال

مصبوه شورای شعبه انتشارات جهاد دانشگاهی
قزوین ۱۳۹۷/۰۵/۰۹

شورای اسلامی
شهر قزوین

شهرداری قزوین

انتشارات
جهاد دانشگاهی
قزوین

سرشناسه: محمدی تاکندی، علی، ۱۳۱۲-
عنه ان قراردادی؛ دعای مکارم الاخلاق، فارسی - عربی، برگزیده، شرح
عنه ان و نه پدیدآور شرح دعای مکارم الاخلاق؛ دعای بیستم صحیفه
ان دعای انسان ساز / علی محمدی تاکندی.
مخصصات نشر: قزوین: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد
قزوین، ۱۳۹۷.

مثنی صبا: قزوین: جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۷.
شابک: ۳-۴۴-۸۷۸۶-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فهرست شده
یادداشت: کتاب حاضر برگزیده شرح دعای مکارم الاخلاق از صحیفه
سجاده است

عنوان دیگر: دعای بیستم صحیفه سجاده، دعای انسان ساز.
موضوع: دعای مکارم الاخلاق، مثنی و تفسیر.
موضوع: Prayer of Makarem al-Akhlaq - Criticism and interpretation.
موضوع: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸-۹۴ ق.
دعای مکارم الاخلاق - نقد و تفسیر

موضوع: اخلاق اسلامی
Islamic ethics
موضوع: افزوده: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸-۹۴ ق.
شناخته: افزوده: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸-۹۴ ق.
دعای مکارم الاخلاق، برگزیده، شرح

شناخته: افزوده: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸-۹۴ ق.
مکارم الاخلاق، شرح
شناخته: افزوده: - Ali ibn Hosayn, Imam IV. Prayer of Makarem al-Akhlaq. Commentaries

شناخته: افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین
رده بندی کنگره: ۱۳۹۷/۰۷/۰۷۰۴۲۲۶ BP۲۷۰/۰۷
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۴
شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۱۱۲۵۷

فهرست

۱	دعای مکارم الاخلاق	۱	بند ششم
۶	مقدمه اول	۳۶	بند ششم
۶	مقدمه دوم	۳۶	اثر اتصال به اهل بیت
۷	مقدمه سوم	۳۷	بهره‌گیری از زبان در برابر ظالم
۸	بند اول	۳۸	مکر صحیح
۸	دلیل شروع شدن دعا با آیات	۴۰	بند هفتم
۹	دلیل گرفتاری بندگان	۴۲	بند هشتم
۱۰	مراتب اسلام و ایمان	۴۲	دعا صلوات
۱۲	انواع یقین	۴۲	نیت صالحین
۱۲	اهمیت نیت	۴۸	کمال بستن مال با چهار صفت
۱۲	مراتب عمل	۵۰	بند نهم
۱۴	کمیت در عمل	۵۰	بدترین مصیبت
۱۴	انواع یقین	۵۲	کوری حمیی
۱۶	بند دوم	۵۲	محدوده ممنوع و مرضیه
۱۷	اهمیت به وظایف اصلی	۵۶	در ترس، به خدا پناه ببر
۲۰	توفیق الهی	۵۰	وای اگر خدا دستش را کنایه
۲۰	امتحان به وسعت مال	۵۶	جایگزین حمد به جای فحش
۲۱	پرهیز از کبر و غرور	۵۶	پرهیز از غیبت
۲۲	ریا و عجب دو آفت عمل	۶۳	بند دهم
۲۳	بزرگ‌ترین سعادت	۶۶	انصاف نگریستن
۲۳	پرهیز از فخر	۶۶	اما تفضل
۲۴	بند سوم	۶۶	قصه مناسب
۲۴	کبر و نخوت	۶۸	انواع الهام
۲۵	نمونه‌ای از انسان ساخته شده	۷۰	بند یازدهم
۲۷	بند چهارم	۷۰	راز رسیدن به لذت زندگی
۲۷	هدایت صالح	۷۱	جای حمد و ثنا
۲۸	خرج کردن صحیح عمر	۷۳	حرف با انصاف
۳۰	استمداد از حق تعالی	۷۷	ریشه این سه خواسته
۳۰	مرحله عالی برای صفات خوب	۷۷	سه مطلوب آخرتی
۳۱	بند پنجم	۷۸	بند دوازدهم
۳۱	نتیجه حرکت برای خدا	۷۹	انواع نعمت‌ها
۳۲	جایگزین حسد		
۳۴	دعا برای تجدید نظر ظالمان		
۸۲	بند سیزدهم		
۸۳	در امتحان با وسعت رزق		
۸۴	امتحان سخت و سخت‌تر		
۸۴	در مراحل امتحان		
۸۶	اعتقاد به توحید		
۸۶	محال بودن مثل برای خدا		
۸۷	بند چهاردهم		
۸۸	برکت در مال		
۸۹	بند پانزدهم		
۸۹	معنای کفایت در زندگی		
۹۲	خداوند! مرا پناه بده		
۹۳	بند شانزدهم		
۹۵	چرا توسل؟		
۹۶	خوی طبیعی انسان		
۹۷	بند هفدهم		
۹۸	مای زهد		
۹۹	سازش با شیطان هنگام مرگ		
۱۰۰	سازش		
۱۰۰	امیر رحمت خدا		
۱۰۰	اقسام عمل		
۱۰۱	بند هجدهم		
۱۰۱	مراتب انسان‌ها		
۱۰۲	استفاده از فرصت‌ها		
۱۰۳	آثاری بهره‌مندان از رحمت خدا		
۱۰۴	بند نوزدهم		
۱۰۴	بالاترین درود		
۱۰۵	حسنه دنیا و حسنه آخرت		
۱۰۶	در معنی حسنه در دارین		
۱۰۷	خاتمه دعای مکارم الاخلاق		
۱۰۹	زندگینامه		

مقدمه اول

قبل از شروع در ترجمه و شرح مقدماتی به عنوان پیش گفتار که حالت براهه الاستهلال و جُستن ماه باشد، لازم است جلوتر بیان شود تا خواننده با روشنی و تشنگی وارد ذی المقدمه و مطلوب شود؛ ان شاء الله.

در حدیث آمده: (الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ). یعنی دعا، مغز عبادت (و شیرین کن و دوشیز گرام عبادت و تسکین گردان عبادت) است؛ چطور پیچ های ماشین را گریس کاری می کنیم، ماشین به راحتی می چرخد، دعا هم نسبت به عبادت های محوله چنان است. ما اهل شیعه، مفتخریم که ائمه داریم؛ کلمات دُرّبار آن ها از آن جمله دعاهای مائمه، کمیل و ابوحمزه و مکارم الاخلاق و عرفه و صدها دعا های دیگر که انسان می تواند، در دسترس ما است، مثل آب کوثر هر چه قدر بنوشیم، به حیات معنوی ما می افزاید.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ وَلَا اِنْ هَدَانَا اللَّهُ

(این جملات را در سحر شب هیجدهم ماه ربیع ربیع دوم رمضان وقتی می نویسم که صدای طنین انداز دعای سحر از رادیو شنیده می شود روح انسان تازه می شود.)

مقدمه دوم

امام سجاد علیه السلام در میان ائمه به خصیصه ای اختصاص دارد (که عبارت باشد از خفقان زمان و تاریک بودن آینده نسبت به اصول دین و خط اصیل ولایت)؛ وجود مبارک حضرت سجاد (ع) همت عجیبی دارد. اصول و فروع و اخلاقیات اصیل را به صورت دعاها در قالب مناجات (مثل مناجات خمسّه عشر) و در قالب دعای سحر (مثل ابوحمزه) و در قالب دعا های ایام یا طلب باران و غیره (مثل صحیفه سجاده) و در قالب زیارت نامه ها و غیره و در قالب رفتار و

کردار با دیگران، از دوست و دشمن و خانواده و اوصاف لازمه، با رفتار با خودش را تعلیم می دهند؛ و به تعبیر مثالی امام سجاد (ع)؛ آئینه را به دست بنده می دهد و یک مرتبه می فرماید: به طرف خدا بگیر، بین رفتارت با او چطور است. یک مرتبه می فرماید: به طرف خلق بگیر، بین چه وظیفه داری، چه باید بکنی و چه کردی و یک مرتبه هم به طرف خودت بگیر که در اندرون چه هستی و به کجا رسیده ای؟

این معانی را در دعای مکارم الاخلاق هم می یابی؛ عجب یافتنی!

فلذا تصمیم گرفتیم نام از شاء الله در این جزوه، تا آنجایی که فهم قاصر می یاری می دهد برای بهره مندی بیشتر از معارف این دعا تلاش کنیم.

قدمه سوم

در این دعای مکارم، حضرت سجاده علیه السلام، هر بند از مطالب را با اللهم صل علی محمد و اله شروع می نماید که نوزده بند است، با نوزده صلوات، در این بندها به نکاتی توجه داده است.

* اول: همان طور که امام علی (ع) در اواخر نهج البلاغه فرموده که هر دعایی که با صلوات شروع و با صلوات ختم شود، خداوند قطعاً صلوات را می پذیرد و خواسته های ضمیمه آن را نیز خواهد پذیرفت.

* دوم: توجه دادن به اصل ولایت و خط علی و اولادش که آل محمد (صل) است که دشمنان تمام هم و غمشان محو آن خط بود.

* سوم: به اوصاف ائمه اطهار با القاب بالا تعبیر فرموده.

* چهارم: پس این جزوه به نوزده بند تقسیم می شود و هر بند دارای بیان اوصاف حمیده ای است (که در هر بند شماره آن اوصاف را نیز بیان خواهیم نمود و اسم هر یک از اوصاف را به نکته تعبیر خواهیم کرد).